

EURÓPAI PARLAMENT

2014 - 2019

Plenárisülés-dokumentum

27.4.2015

B8-0405/2015

ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a B8-0115/2015. és B8-0116/2015. számú szóbeli választ igénylő kérdésekhez
az eljárási szabályzat 128. cikkének (5) bekezdése alapján

kulturális helyszínek ISIS/Dáís általi lerombolásáról
2015/2649 (COD)

**Curzio Maltese, Patrick Le Hyaric, Miloslav Ransdorf, Marisa Matias,
Stelios Kouloglou, Kostas Chrysogonos, Sofia Sakorafa, Malin Björk,
Martina Michels, Kostadinka Kuneva, Barbara Spinelli, Eleonora Forenza**
a GUE/NGL képviselőcsoport nevében

RE\1059413HU.doc

PE555.179v01-00

HU

Egyesülve a sokféleségben

HU

B8-0405/2015

**az Európai Parlament állásfoglalása kulturális helyszínek ISIS/Dáis általi lerombolásáról
2015/2649 (COD)**

Az Európai Parlament,

- tekintettel az EUMSZ 167. cikkére, amely szerint „az Unió fellépésének célja a tagállamok közötti együttműködés előmozdítása”, különösen „az európai jelentőségű kulturális örökség megőrzése és védelme” területén, valamint hogy „az Unió és a tagállamok erősítik az együttműködést harmadik országokkal és a kultúra területén hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel”,
- tekintettel a kulturális javak kiviteléről szóló, 2008. december 18-i 116/2009/EK tanácsi rendeletre¹,
- tekintettel az Irakkal fennálló gazdasági és pénzügyi kapcsolatok egyes korlátozásairól és a 2465/96/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. július 7-i 1210/2003/EK tanácsi rendeletre²,
- tekintettel a Szíriával szembeni korlátozó intézkedésekről szóló 2013/255/KKBP határozatot³ módosító, 2013. december 13-i 2013/760/KKBP tanácsi határozat alapján elfogadott, a szíriai helyzetre tekintettel korlátozó intézkedések meghozataláról szóló 36/2012/EU rendelet⁴ módosításáról szóló, 2013. december 13-i 1332/2013/EU tanácsi rendeletre⁵,
- tekintettel az Európai Unió Múholdközpontjának felállításáról szóló, a 2009/834/KKBP tanácsi együttes fellépéssel⁶ módosított, 2001. július 20-i 2001/555/KKBP tanácsi együttes fellépésére⁷,
- tekintettel a Tanács 2012. októberi állásfoglalására a kulturális javak területén illetékes büntetőhatóságok és szakértők informális hálózatának (EU CULTNET) létrehozásáról,
- tekintettel a kulturális javak jogtalan behozatalának, kivitelének és tulajdona jogtalan átruházásának megakadályozását és megelőzését szolgáló eszközökről szóló, 1970. évi UNESCO-egyezményre,
- tekintettel a kulturális javak fegyveres összeütközés esetén való védelméről szóló, 1954.

---

¹ HL L 39., 10.02.09, 1. o.

² HL L 169/6., 2003.7.8., 6. o.

³ HL L 335., 2013.12.14, 50-51. o.

⁴ HL L 16., 2012.01.19., 1. o.

⁵ HL L 335., 2013.12.14, 3-7. o.

⁶ HL L 297., 2009.11.13., 18. o.

⁷ HL L 200., 2001.7.25., 5-11. o.

május 14-én Hágában elfogadott egyezményre,

- tekintettel a kulturális javak jogtalan behozatalának, kivitelének és tulajdona jogtalan átruházásának megakadályozását és megelőzését szolgáló eszközökről szóló, 1970. november 14-i UNESCO-egyezményre,
- tekintettel a világ kulturális és természeti örökségéről szóló, 1972. november 16-i UNESCO-egyezményre,
- tekintettel a szellemi kulturális örökség megőrzéséről szóló, 2003. október 17-i UNESCO-egyezményre,
- tekintettel a kulturális kifejezések sokszínűségének védelméről és előmozdításáról szóló, 2005. október 20-i UNESCO-egyezményre,
- tekintettel a lopott vagy jogellenesen külföldre vitt kulturális javakról szóló, 1995-ben elfogadott UNIDROIT-egyezményre,
- tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának az al-Kaida nemzetközi békét és biztonságot veszélyeztető terrorista cselekményei által okozott fenyegetésekről szóló, 2015. február 12-i 2199. számú határozatára¹,
- tekintettel a műemlékek és műemlékhelyszínek konzerválását és restaurálását célzó, 1964. évi Velencei Chartára, amely nemzetközi keretet biztosít a régi épületek megőrzéséhez és helyreállításához,
- tekintettel a Nemzetközi Büntetőbíróság Rómában, 1998. július 17-én elfogadott Statútumára és különösen annak 8. cikke (2) bekezdése b) pontjának ix) alpontjára, amely háborús bűncselekményként ismeri el a támadások szándékos indítását „vallási, oktatási, művészeti, tudományos, vagy jótékonyági célokat szolgáló épületek, történelmi műemlékek, kórházak vagy olyan helyek ellen, ahol a betegeket és sebesülteket gyűjtik össze, feltéve, hogy azok nem katonai célpontok”,
- tekintettel „Az emberi jogok és a demokrácia helyzete a világban” című 2013. évi éves jelentésről és az Európai Unió ezzel kapcsolatos politikájáról szóló, 2015. március 12-i állásfoglalására², amelynek 211. bekezdése rögzíti, hogy a kulturális és művészeti örökség szándékos rombolását, ahogy az jelenleg Irakban és Szíriában történik, háborús bűncselekményként és emberiesség elleni bűncselekményként kell üldözni,
- tekintettel a Tanácshoz és a Bizottsághoz intézett, a szíriai és iraki kulturális helyszínek ISIS/Dáís általi lerombolásáról szóló szóbeli választ igénylő kérdésekre (O-000031/2015 – B8-0115/2015 és O-000032/2015 – B8-0116/2015),
- tekintettel eljárási szabályzata 128. cikkének (5) bekezdésére és 123. cikkének (2) bekezdésére,

---

¹ http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2199%20%282015%29

² Elfogadott szövegek, P8_TA(2015)0076.

- A. mivel Szíriában és Irakban a közelmúltban számos archeológiai, vallási és kulturális emlékhely vált szélsőséges, különösen az Iraki és Szíriai Iszlám Államhoz (ISIS/Dáis) kapcsolódó csoportok által elkövetett célzott rombolás áldozatává, továbbá mivel ezeket a kulturális örökséggel szembeni támadásokat az UNESCO főigazgatója, Irina Bokova „kulturális tisztogatásnak” nevezte;
- B. mivel az UNESCO szerint a „kulturális tisztogatás” olyan szándékos stratégiát jelent, amelynek célja a kulturális sokszínűség elpusztítása kulturális, etnikai vagy vallási hátterük alapján azonosított egyének tudatos célbavételével, továbbá az imahelyeik, emlékhelyeik és tanulásra szolgáló helyeik ellen intézett tudatos támadások révén, és mivel az Irakban és Szíriában megfigyelhető kulturális tisztogatási stratégia a kulturális örökség elleni támadásokban nyilvánul meg, amelyek mind a kultúra olyan fizikai, kézzelfogható és épített megnyilvánulási formái, mint például a műemlékek és épületek, mind a kisebbségek, továbbá a kultúrának olyan nem kézzelfogható megnyilvánulásai, mint a szokások, hagyományok és hiedelmek ellen irányulnak¹,
- C. mivel a kulturális örökség elpusztítására irányuló bizonyos cselekményeket bizonyos körülmények között emberiesség elleni bűncselekménynek minősítettek²; mivel, ha ezek a cselekmények bizonyos vallási vagy etnikai csoport ellen irányulnak, az üldözés büntetétéhez sorolhatók, amint azt a Nemzetközi Büntetőbíróság Római Statútuma 7. cikke (1) bekezdésének h) pontja megállapítja;
- D. mivel a kulturális vagy történelmi műemlékek és tárgyak elpusztítására irányuló hasonló cselekmények nem új keletűek, és nem korlátozódnak Irakra és Szíriára, és mivel az UNESCO szerint a kulturális örökség a közösségek, csoportok és egyének kulturális identitásának, valamint a társadalmi kohézióknak fontos alkotóeleme, ezért szándékos elpusztítása az emberi méltóságra és az emberi jogokra káros következményekkel járhat³; mivel az UNESCO és mások megállapítása szerint az iraki és szíriai kulturális és vallási műemlékek és objektumok ISIS/Dáis általi kifosztásából és csempészéséből keletkező hasznot az ISIS/Dáis terrorista tevékenysége finanszírozásának elősegítésére fordítják, aminek eredményeként a művészeti és kulturális javak „háborús fegyverekké” válnak;
- E. mivel 2014. március 1-jén az Európai Unió által nyújtott támogatásnak köszönhetően az UNESCO más stratégiai partnerekkel közösen hároméves projektet indított „A szíriai kulturális örökség megóvása veszélyhelyzetben” címmel elsősorban azzal a céllal, hogy a veszélyhelyzetben biztosítsák a szíriai kulturális örökség védelmét;
- F. mivel az Európai Unió ratifikálta a 2005. október 20-án aláírt, a kulturális kifejezések sokszínűségének védelméről és előmozdításáról szóló egyezményt, az első olyan nemzetközi egyezményt, amely elismeri, hogy a kulturális javak kettős, mind gazdasági, mind kulturális természetűek, és „ezért nem kezelhetők úgy, mintha kizárólag kereskedelmi értéket hordoznának”,

---

¹ http://www.unesco.org/new/en/media-services/single-view/news/conference_report_heritage_and_cultural_diversity_at_risk_in_iraq_and_syria/

² A volt Jugoszláviával foglalkozó nemzetközi büntetőtörvényszék IT-95-14/2. sz., Kordić és Čerkez ügyben 2001. február 26-én hozott ítélete, 207–208. pont.

³ Az UNESCO nyilatkozata a kulturális örökség szándékos pusztításáról, 2003.

- G. mivel a kulturális javak jogtalan behozatalának, kivitelének és tulajdona jogtalan átruházásának megakadályozását és megelőzését szolgáló eszközökről szóló, 1970. november 17-én aláírt UNESCO-egyezmény, valamint a lopott vagy jogellenesen külföldre vitt kulturális javak nemzetközi visszaadásáról szóló, 1995. június 24-én aláírt UNIDROIT-egyezmény elengedhetetlen eszköz a világ kulturális öröksége védelmének megerősítése szempontjából;
- H. mivel a kulturális javak tiltott kereskedelme mára a kábítószer- és a fegyverkereskedelem után a harmadik legnagyobb mértékű illegális kereskedelem, mivel szervezett bűnözői hálózatok irányítják, és mivel a jelenlegi nemzeti és nemzetközi mechanizmusok a kérdés kezeléséhez nem rendelkeznek megfelelő eszközökkel, sem támogatással¹;
- I. mivel a kulturális javak tiltott kereskedelme elleni küzdelem nem tartozik az Európai Unió konkrét hatáskörébe, hiszen a Szerződések nem rögzítik, de mivel a tiltott kereskedelem elleni küzdelem az Unió több hatáskörébe is beletartozik, ilyen például a belső piac, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség, a kultúra és a közös kül- és biztonságpolitika (KKBP);
- J. mivel sürgősen szükség van a kulturális műtárgyak tiltott kereskedelme elleni küzdelem jobb összehangolására, továbbá a szoros együttműködésre a tudatosítás és az információcsere elősegítése, valamint a jogi keretrendszer megerősítése érdekében; ebben az összefüggésben emlékeztetve arra, hogy a kulturális javakkal kapcsolatos bűncselekmények megelőzéséről és az ellenük folytatott küzdelemlről szóló 2011. decemberi tanácsi következtetések többek között azt ajánlották, hogy a tagállamok erősítsék meg a bűnüldöző szervek, a kulturális hatóságok, valamint a magánszervezetek közötti együttműködést;
- K. mivel a 2012 októberében egy tanácsi állásfoglalás létrehozta a kulturális javak területén illetékes bűnüldözési hatóságok és szakértők informális hálózatát (EU CULTNET), amelynek fő célja, hogy javítsa a kulturális javak tiltott kereskedelmének megakadályozásával kapcsolatos információcsere, valamint hogy segítsen azonosítani és megosztani az információkat a tiltott kereskedelemben való részvétellel gyanúsítható bűnözői hálózatokról;
- L. mivel március 28-án, szombaton Bagdadban az UNESCO főigazgatója, Irina Bokova elindította a #Unite4Heritage kampányt, amelynek célja, hogy a közösségi oldalak erejét kihasználva globális szintű támogatást mozgósítson a kulturális örökség védelme érdekében;
1. határozottan elítéli a régészeti, vallási és kulturális helyszínek ellen Szíriában és Irakban az ISIS/Dáís-hoz kapcsolódó csoportok által elkövetett brutális támadásokat;
  2. határozottan elítéli, hogy az Egyesült Államok, az EU, a NATO és a régióban az Öböl-menti királyságok támogatást (pénzügyi támogatást, fegyvereket, képzést, stb.)

---

¹ <http://www.africa-eu-partnership.org/newsroom/all-news/morocco-africa-eu-workshop-fight-against-illegal-trafficking-cultural-goods>

nyújtanak azoknak a terrorista csoportoknak, amelyek Szíriában és Irakban lerombolják a kulturális helyszíneket;

3. felszólítja a Bizottság alelnökét/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjét, hogy tegyen megfelelő, politikai szintű intézkedéseket az ENSZ Biztonsági Tanácsa 2015. február 12-i 2199. sz. határozatának megfelelően annak érdekében, hogy a háborús állapotok megszűnéséig véget vessen a szíriai és iraki területekről származó kulturális javak illegális kereskedelmének, megakadályozva ezáltal, hogy e javakat a terrorizmus finanszírozási forrásaként használják;
4. felhívja az alelnököt/főképviselőt, hogy alkalmazza a kulturális diplomácia és a kultúrák közötti párbeszéd eszközét a különböző közösségek megbékélése és a lerombolt helyek újjáépítése érdekében;
5. ezzel összefüggésben javasolja, hogy a Bizottság az ENSZ Biztonsági Tanácsának 2015. február 12-i 2199. sz. határozatának (17) bekezdésével összhangban fontolja meg egy olyan horizontális osztály létrehozását, amelynek feladata a kulturális műtárgyak tiltott kereskedelmének megakadályozása és az azzal szembeni küzdelem lenne, és amelynek egy egysége kifejezetten az Irakból 1990. augusztus 6. óta és a Szíriából 2011. március 15. óta illegálisan eltávolított, a kulturális örökség részét képező tárgyakkal foglalkozna – ezen osztálynak összehangolt megközelítést kellene kidolgoznia az illegális kereskedelem e formájával szembeni küzdelemre vonatkozóan, együttműködve a nemzeti szinten illetékes nyomozó szolgálatokkal, valamint szoros együttműködésben az UNESCO-val és más olyan nemzetközi szervezetekkel, mint az ICOM (Múzeumok Nemzetközi Tanácsa), az ICOM Kék Pajzs Nemzetközi Bizottsága (ICBS), az Europol, az Interpol, az UNIDROIT (Nemzetközi Intézet a Magánjog Egységesítéséért) és a WCO (Vámügyi Világszervezet);
6. felhívja a Bizottságot, hogy hozza létre a tagállamok közötti gyors és biztonságos információcserét és a bevált gyakorlatok megosztását az Irakból és Szíriából illegálisan kivitt kulturális műtárgyak tiltott kereskedelme elleni hatékony küzdelem érdekében, és hogy fontolja meg a bíróknak, rendőr- és vámtiszteknek, kormányzati hatóságoknak és általában a piaci szereplőknek szóló európai képzési programok létrehozását annak érdekében, hogy lehetővé váljon a kulturális javak tiltott kereskedelme elleni küzdelem résztvevői számára szaktudásuk bővítése és elmélyítése;
7. felhívja a Bizottságot, hogy támogassa az UNESCO #Unite4Heritage kampányát egy Irakra és Szíriára összpontosító tájékoztató kampány indítása révén, azzal a céllal, hogy felhívja a figyelmet kulturális örökségük fontosságára, a fosztogatás terrorista tevékenységek finanszírozására való felhasználására, valamint az ezekből az országokból vagy más harmadik országokból származó kulturális javak illegális behozatalával kapcsolatos lehetséges szankciókra;
8. felszólítja a Bizottságot, hogy vizsgálja felül a kulturális javak kiviteléről szóló 116/2009 tanácsi rendeletet a hatékonyság növelése érdekében, és vegye fontolórára a kulturális javak EU-ba történő behozatalát ellenőrző eszköz létrehozását;
9. felhívja az Európai Uniót, hogy tegye meg a szükséges lépéseket az UNESCO-val és a Nemzetközi Büntetőbírósággal együttműködve annak érdekében, hogy az emberiség

elleni bűncselekmény nemzetközi jogi kategóriáját kiterjesszék az emberiség kulturális örökségét jelentős mértékben szándékosan károsító vagy elpusztító cselekményekre;

10. Felhívja azokat a tagállamokat, amelyek ezt még nem tették meg, hogy ratifikálják a kulturális javak jogellenes behozatalának, kivitelének és tulajdona jogellenes átruházásának megakadályozását és megelőzését szolgáló eszközökről szóló, 1970. évi UNESCO-egyezmény és az 1995. évi UNIDROIT-egyezmény;
11. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, az UNESCO főigazgatójának, az Európai Unió emberi jogokért felelős különleges képviselőjének, a tagállamok, Szíria és Irak kormányának és parlamentjének.